

Lähetäjä: Esa Ylikoski < esa.k.ylikoski@gmail.com >
Lähetetty: torstai 7. marraskuuta 2019 11.09
Vastaanottaja: *OKM-Kirjaamo
Aihe: VANUPOL-lausunto

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Hei!

Valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman (VANUPO) 2020-2023 laadinnassa ja toteuttamisessa pyydämme ottamaan huomioon yhteiskunnan maallistumiskehityksen sekä uskonnottomien nuorten katsomukselliset oikeudet.

Nuorisobarometrin 2018 kyselyn mukaan itseään pitää 1. vahvemmin uskonnollisena 9 %, 2. jossain määrin uskonnollisena 13 %, 3. neutraalina tai uskonnollisen ja ei-uskonnollisen välissä 21 %, 4. jossain määrin ei-uskonnollisena 24 %, 5. vahvemmin ei-uskonnollisena 33 %, 6. ei osaa sanoa, 0 %. Katsomukselliselta identiteetiltään ei-uskonnollisia oli siis 57 % ja uskonnollisia 22 %.

Kirkon tutkimuskeskus kysyi vuoden 2019 rippikoululaisten kantoja. Yli 12 000 vastasi: rippikoululaisista 35 % sanoi uskovansa Jumalaan, 32 % sanoi uskovansa Jeesuksen ylösnousemukseen ja 57 % sanoi haluavansa kuulua evl kirkon jäsenyyteen.

Peruskoulu- ja lukiolain säädöskohta, jonka mukaan uskonnonopetus on pakollinen kirkon jäsenille ja siten elämäkatsomustiedon opiskelu on kielletty, on lapsen oikeuksien sopimuksen 2 artiklan vastainen ja loukkaa yhdenvertaisuutta. Tämän totesi myös lapsiasiavaltuutettu kertomuksessaan eduskunnalle (helmikuu 2018, sivu 154). Yhdenvertaisuusvaltuutettu, Kuntaliitto, Lukiolaisten liitto, Humanistiliitto ja Vapaa-ajattelijain liitto myös esittivät nykytilanteen korjaamista lausunnoissaan lukiolain luonnokseen keväällä 218. Elämäkatsomustiedon opetus tulisi avata kiireellisellä erillisratkaisulla niin että oppiaine- ja tuntijakoon ei tarvitse kajota, eikä avaaminen edellytä muutoksia perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien perusteisiin.

On tärkeää, että valtakunnallisessa nuorisotyössä ja -politiikassa noudatetaan uskonnollisen, katsomuksellisen ja puoluepoliittisen sitouttamattomuuden linjaa. Yhteistyötä evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyön kanssa tulee tarkastella siltä pohjalta. Nuoria tulee kohdella yhdenvertaisesti myös riippumatta heidän uskonnostaan tai vakaumuksestaan. Tähän tulee kiinnittää huomiota myös yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmia laadittaessa; tilanteen arviointiin ja toimenpiteisiin tarvitaan konkreettisuutta. Kunnat samoin kuin oppilaitokset tarvitsevat myös valtakunnallista ohjausta yhdenvertaisuuden edistämiseen.

Uskontojen välisen vuorovaikutuksen edistämisen lisäksi tulee kiinnittää huomiota uskontojen ja katsomusten välisen vuoropuhelun edistämiseen. Katsomusdialogin edistämistyöhön tulee siten kutsua mukaan myös uskonnottomia ja uskonnottomien edunvalvontajärjestöjen, kuten Vapaa-ajattelijain liiton edustajia. Myös uskonnottomien järjestöjen katsomusdialogin edistämistyöhön samoin kuin nuorten katsomuksellisten oikeuksien ja identiteetin tukemiseen olisi perusteltua myöntää avustuksia.

Vapaa-ajattelijain liitto on uskonnottomien ihmisoikeus-, kulttuuri- ja edunvalvontajärjestö, joka myös edistää humanistista etiikka sekä tiedepohjaista maailmankuvaa, rationaalisuutta ja kriittisyyttä.

Ystävällisin yhteistyöterveisin

Esa Ylikoski
pääsihteeri
Vapaa-ajattelijain liitto ry

p. 0504685332

esa.ylikoski@vapaa-ajattelijat.fi